

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobkyně: **D. T. H.**, zastoupené Mgr. Ing. Karlem Mockem, advokátem se sídlem Nádražní 923/118, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2019, čj. OAM-276/ZA-ZA11-HA13-2019, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2020, čj. 13 Az 26/2019-16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala 18. 3. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodl o žádosti tak, že stěžovatelce mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), neudělil. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu, kterou Městský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[2] Žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka odůvodnila tím, že v ČR chce být s manželem, mají oba před důchodem, ona přišla o povolení k pobytu, protože měla špatně napsanou smlouvu o zdravotním pojištění, jiný důvod nemá. Dále uvedla, že se nezajímá o politiku, je zdravá, v České republice žije od roku 2009, tehdy dostala pobyt za účelem sloučení rodiny, její dospělé děti žijí ve Vietnamu. Při pohovoru konaném 21. 3. 2019 dodala, že její manžel má povolení k trvalému pobytu, ona žádá o mezinárodní ochranu proto, aby zde mohla legalizovat svůj pobyt a být s manželem, protože už je stará, o povolení k pobytu přišla v květnu 2018, v lednu 2019 dostala výjezdni příkaz. Uvedla, že v domovském státě žádné problémy neměla, a to ani se státními orgány, žijí tam její děti, u kterých by mohla bydlet, mohla by si též legalizovat pobyt v ČR z Vietnamu, ale to by ji stálo hodně peněz, proto požádala o mezinárodní ochranu. Manžel chce ještě několik let

pokračování

v ČR vydělávat a pak se vrátit do Vietnamu, je zdravý, jí v návratu brání nízká životní úroveň, neměla by tam nárok na důchod.

[3] V žalobě stěžovatelka namítala, že z rozhodnutí žalovaného nevyplývá, z jakého důvodu nebyla mezinárodní ochrana udělena, a není z něj zřejmé, ke kterému vyjádření stěžovatelky správní orgán přihlížel a do jaké míry se kterým z nich zabýval. Dále stěžovatelka namítala, že žalovaný porušil § 3 ve spojení s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), neboť nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a neopatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí, nezabýval se svědomitě podanou žádostí a dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a nesprávným právním závěrům. Tvrdila, že žalovaný svým rozhodnutím porušil též § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť důvody, které ji vedly k opuštění vlasti, jsou pro udělení azylu dostačující. Žalovanému dále vytýkala, že se nezabýval možností udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu, ačkoli její osobní situace by to odůvodňovala. Rovněž namítala, že napadené rozhodnutí je výsledkem libovůle žalovaného, neboť byl porušen princip správního uvážení. Uvedla také, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro rozpor s § 68 odst. 1 a 3 správního řádu.

[4] Městský soud se s žalobou neztotožnil a zamítl ji. Předně souhlasil se závěry žalovaného, že hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je snaha stěžovatelky legalizovat si tímto způsobem další pobyt na území ČR, kde žije její manžel, v průběhu správního řízení však nesdělila, ani nebyly zjištěny, žádné azylově relevantní skutečnosti. Poukázal na to, že stěžovatelka v žalobě neuvedla žádné věcné argumenty, kterými by napadené rozhodnutí či předchozí postup žalovaného zpochybnila. Netvrdila, že by ve vlasti před jejím odjezdem čelila jakýmkoliv problémům, ani že by jí takové problémy hrozily v případě návratu. Jediným konkrétně tvrzeným důvodem byl výhradně úmysl legalizovat v ČR pobyt poté, co ztratila příslušné povolení, a žít zde se svým manželem. Naopak tvrdila, že její pobyt ve vlasti byl vždy bezproblémový, obává se pouze toho, že po návratu do Vietnamu by nedostala důchod.

[5] Uvedené námitky jsou dle městského soudu nedůvodné. Ze správního spisu nevyplývá, že by napadené rozhodnutí či jemu předcházející správní řízení trpělo některým ze stěžovatelkou vytýkaných nedostatků, žalovaný řádně a úplně zjistil skutkový stav věci, zabýval se odpovídajícím způsobem všemi tvrzeními, která stěžovatelka v průběhu správního řízení uvedla, rovněž se v dostačující míře zabýval aktuální situací v zemi jejího původu, učiněná skutková zjištění správně posoudil též po právní stránce. Napadené rozhodnutí shledal městský soud zákonným a přezkoumatelným, řádným způsobem a srozumitelně odůvodněným, neboť je z něj zřejmé, z jakých důvodů nebyla stěžovatelce mezinárodní ochrana poskytnuta.

[6] Má-li stěžovatelka v úmyslu legalizovat svůj pobyt, je dle městského soudu třeba postupovat dle zákona o pobytu cizinců, a nikoli cestou žádosti o mezinárodní ochranu, jak žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně vysvětlil. Stěžovatelka k legalizaci svého pobytu v ČR nezvolila vhodný právní prostředek. Městský soud též zjistil, že se žalovaný zabýval možností udělení azylu z humanitárních důvodů řádně, s jeho hodnocením, že v daném případě nejsou dány žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, se ztotožnil.

pokračování

[7] Ohledně možnosti udělení doplňkové ochrany městský soud shledal nesprávným odůvodnění žalovaného, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení doplňkové ochrany v žádné její formě. Z pozdější judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že zásah do rodinného či soukromého života cizince může za určitých okolností představovat hrozbu vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný přesto vzal okolnosti rodinných vazeb stěžovatelky v České republice v úvahu, avšak uzavřel, že samy o sobě nedosahují takové intenzity a závažnosti, aby odůvodnily poskytnutí doplňkové ochrany. S uvedeným se městský soud plně ztotožnil, a proto dospěl k závěru, že dílčí nesprávnost v odůvodnění žalovaného neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a nebyla důvodem pro jeho zrušení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku městského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost, s níž spojila návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (pozn. soudu: o tomto návrhu soud nerozhodoval, neboť podaná kasační stížnost má odkladný účinek ze zákona § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu). Kasační námitky stěžovatelka směřuje proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu ze strany žalovaného, čímž měl porušit § 3, § 50 a § 68 správního řádu. Žalovaný neprovedl dostatečné dokazování v tom směru, aby jednoznačně postavil najisto, že stěžovatelce nehrozí v zemi jejího původu perzekuce, a to i pokud není např. nijak politicky aktivní. Rozhodnutí žalovaného je také zčásti nepřezkoumatelné pro nedostatečné zdůvodnění jeho zjištění a závěrů.

[9] Dle stěžovatelky je nepřípustné, aby žalovaný a soud zjednodušeně, v podstatě jen na základě její výpovědi, uzavřeli, že důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany spočívají pouze v legalizaci pobytu na území ČR, jenž předtím svou vinou pozbyla, že jí nehrozí žádné pronásledování ze strany státních orgánů Vietnamu, a že jí nelze poskytnout ani azyl z humanitárních důvodů. Stěžovatelka navíc považuje svůj zdravotní stav za neuspokojivý a není si vědoma, že by správnímu orgánu uvedla, že je zcela zdravá.

[10] Dle stěžovatelky žalovaný i městský soud v podstatě uzavřeli, že jí žádná újma v souvislosti s odepřením mezinárodní ochrany v zemi původu nehrozí. Soud bez konkrétnějších a vyčerpávajících úvah, které by obstály, zjednodušeně dovodil, že stěžovatelce žádná újma ze strany postupu státních orgánů Vietnamu nehrozí ani hrozit nemůže. Avšak stěžovatelka samozřejmě nedokáže popsat, a ani nemůže, jakým způsobem by proti ní mohly státní orgány v zemi původu postupovat, resp. jaká újma by jí mohla v důsledku uvedeného vzniknout. Současně je však toho názoru, že by minimálně na jednu z forem mezinárodní ochrany mít nárok měla. Městský soud při svém rozhodování dostatečným způsobem nezkoumal rozhodnutí žalovaného správního orgánu o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Naopak měl z uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného zrušit. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, popřípadě její zamítnutí pro nedůvodnost. Podle žalovaného jsou jeho rozhodnutí i napadený rozsudek správné a v souladu s právními předpisy. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením stěžovatelky, že

pokračování

se jí uvedenými azylovými důvody nezabýval. V průběhu správního řízení byly dle žalovaného shromážděny dostatečné podklady, zabýval se všemi skutečnostmi, jimiž svoji žádost zdůvodnila, a bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha o legalizaci dalšího pobytu na území ČR, což nelze považovat za azylově relevantní. V této souvislosti žalovaný odkázal na své rozhodnutí a na správní spis.

[12] K tvrzení stěžovatelky, že v ČR pracuje, má zde vytvořené pevné vazby, zázemí pro život a rovněž zde žije její manžel, žalovaný uvedl, že důvody, pro které je možné některou z forem mezinárodní ochrany udělit, jsou zákonem přesně vymezené a vztahují se k zemi původu, přičemž osobní nebo rodinné vazby žadatele v ČR mezi ně nepatří. Ohledně obav z represivních kroků ze strany státních orgánů Vietnamu, žalovaný uvedl, že stěžovatelka tuto skutečnost uvedla poprvé až kasační stížností, ač měla možnost a povinnost uvést tuto skutečnost během předcházejícího řízení. Proto, že tak neučinila, má žalovaný tvrzení za účelové.

[13] Dále odkazuje na poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 21. 3. 2019, kde stěžovatelka jako důvody žádosti uvedla: „Přišla jsem o povolení k pobytu proto, že jsem měla špatně napsanou smlouvu o zdravotním pojištění. Druhým důvodem je to, že tady chci být s manželem, máme oba před důchodem. Jiný důvod nemám.“ Zároveň tam, i při pohovoru dne 21. 3. 2019, uvedla, že zdravotní potíže nemá. Žalovaný tak tuto námitku považuje za účelovou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Jelikož jde o věc mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azyly) Nejvyšší správní soudu pro stručnost odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Sama stěžovatelka netvrdí, v čem okolnosti jejího případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu tímto usnesením vymezených kritérií.

[15] Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatelky, protože kasační stížnost z velké části pouze opakuje tvrzení, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné, s čímž se však městský soud dostatečně a srozumitelně vypořádal.

[16] Stěžovatelka pouze obecně namítala, že žalovaný a soud jen na základě její výpovědi dospěli k závěru, že důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany spočívají pouze v legalizaci pobytu na území ČR. Relevantně tedy nezpochybňuje závěry žalovaného, aprobevovanými městským soudem, že hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha stěžovatelky legalizovat si tímto způsobem další pobyt na území ČR, kde žije její manžel, jenž má dle jejího tvrzení povolení k trvalému pobytu. Lze poukázat na to, že stěžovatelka v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 21. 3. 2019 jako důvody své žádosti uvedla, že přišla o povolení k pobytu a že chce v ČR být s manželem, žádný jiný důvod nemá (viz přesná citace v bodě [13] výše). Dle protokolu v rámci pohovoru na přímou otázku, zda žádá o mezinárodní ochranu za účelem opětovné

pokračování

legalizace svého pobytu, odpověděla, že ano. V průběhu správního řízení stěžovatelka nesdělila a ani později nebyly zjištěny žádné jiné, azylově relevantní skutečnosti. Nelze je dovodit ani z celkového kontextu jejích vyjádření. Dle ustálené judikatury (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, čj. 5 Azs 50/2003-47) správní orgán (soud) nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a správní orgán (soud) není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 24/2003-42).

[17] Žalovaný i městský soud tedy správně vyšli ze skutečnosti, že jediným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka učinila snahu o legalizaci svého pobytu poté, co vlastní vinou pozbyla povolení k dlouhodobému pobytu. Z konstantní rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu se podává, že samotná snaha o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, čj. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, čj. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, čj. 2 Azs 423/2004 - 81, ze dne 24. 2. 2005, čj. 7 Azs 187/2004-94, nebo ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2005-54).

[18] K námitce stěžovatelky, že svůj zdravotní stav považuje za neuspokojivý a není si vědoma, že by správnímu orgánu uvedla, že je zcela zdravá, Nejvyšší správní soud ve shodě s žalovaným odkazuje na poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k žádosti, obojí z 21. 3. 2019, kde stěžovatelka uvedla, že jsou s manželem oba zdraví. Zdravotní stav se samozřejmě může v průběhu času měnit a s přibývajícím věkem i zhoršit. Stěžovatelka však v kasační stížnosti žádné takové skutečnosti netvrdí ani nedokládá. K povinnosti žadatele o doplňkovou ochranu předložit lékařské správy o zdravotním stavu se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 2. 7. 2020, čj. 10 Azs 437/2019-83. Obecné tvrzení o neuspokojivém zdravotním stavu bez doložení lékařských správ není sto založit existenci výjimečného případu, v němž hrozí porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (tamtéž, bod 23).

[19] Nad rámec tvrzení uvedených v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu a následně v žalobě stěžovatelka v kasační stížnosti nově zmiňuje obavy z represivních kroků či pronásledování ze strany státních orgánů Vietnamu vůči její osobě. Jak správně poukázal žalovaný, stěžovatelka měla možnost (a povinnost) uvést tuto skutečnost během předcházejícího řízení. Pokud tak neučinila a ani nyní netvrdí, že tak nemohla učinit, jde o kasační důvod nepřipustný ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelky. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. prosince 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu